ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.10.2025 г.
COM(2025) 656 final

2025/0333 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на 24-тата среща на Конференцията на страните по Конвенцията от Барселона за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието и протоколите към нея

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на 24-тата среща на договарящите се страни по Конвенцията за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието („Конвенцията от Барселона“) и протоколите към нея във връзка с предвиденото приемане на следните решения:

- решение за изменение на приложения II и III към Протокола относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието;
- решение за преразглеждане на териториите, включени в списъка на специално защитени територии от значение за Средиземноморието (SPAMI), и за актуализиране на регионалните планове за действие и стратегии, приети съгласно Протокола относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието;
- решение за преработване на формата за докладване във връзка с членове 6, 7, 11 и 15 от Протокола за опазване на Средиземно море от замърсяване от наземни източници и дейности;
- решение за актуализиране на процедурния правилник на комитета за спазване на задълженията по Конвенцията от Барселона.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Конвенцията от Барселона и протоколите към нея относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието и за опазване на Средиземно море от замърсяване от наземни източници и дейности

Конвенцията от Барселона и седемте протокола към нея, приети като част от плана за действие относно Средиземноморието, представляват основното правно обвързващо многостранно споразумение по околната среда за Средиземно море.

Протоколът относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието („Протоколът относно СЗТ и биологичното разнообразие“) е правна рамка по Конвенцията от Барселона, чиято цел е опазването на морското и крайбрежното биологично разнообразие в Средиземноморския регион.

Протоколът за опазване на Средиземно море от замърсяване от наземни източници и дейности („Протоколът относно наземните източници“) е правна рамка по Конвенцията от Барселона, с която се цели предприемането на всички подходящи мерки за предотвратяване, намаляване, справяне и премахване на замърсяването от реките, крайбрежните предприятия, заустванията или всякакви други наземни източници и дейности.

Европейският съюз е страна по Конвенцията от Барселона, както и по гореописаните протоколи.

2.2. Срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея

На срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея се събират министри и високопоставени служители, представляващи всички договарящи се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея.

Съгласно член 18, параграф 2, подточка iii) от Конвенцията от Барселона срещата на договарящите се страни може да изменя всеки от протоколите (съгласно процедурата, определена в член 23 от Конвенцията от Барселона), според случая.

Съгласно член 25 от Конвенцията от Барселона Европейският съюз („Съюзът“) упражнява своето право на глас с брой гласове, равен на броя на неговите държави членки, които са договарящи се страни по конвенцията и по един или повече от протоколите към нея. Съюзът не може да упражнява правото си на глас, когато неговите държави членки упражняват своето право на глас, и обратно.

Съгласно член 22 от Конвенцията от Барселона измененията на протоколите се приемат с мнозинство от три четвърти от гласовете на договарящите се страни по съответния протокол.

2.3. Предвиденият акт на срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея

По време на 24-тата среща на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея, която ще се проведе от 2 до 5 декември 2025 г., се очаква да бъдат приети няколко решения, включително решенияза изменението на приложения II и III към Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие; актуализирането на регионалните планове за действие и стратегии, приети съгласно същия протокол, включително одобрението на Стратегическата програма за действие след 2020 г. за опазване на биологичното разнообразие и за устойчиво управление на природните ресурси в Средиземноморския регион (SAPBIO); преработването на формата за докладване във връзка с Протокола относно наземните източници и актуализирането на процедурния правилник на комитета за спазване на задълженията по Конвенцията от Барселона („предвидените актове“).

Целта на първия предвиден акт е приложения II и III към Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие да бъдат изменени така, че в приложение II („Списък на застрашените или изчезващите видове“) да бъдат включени три вида хрущялни риби и шест вида сюнгери, а четири вида хрущялни риби да бъдат преместени от приложение III („Списък на видовете, чието използване се регулира“) в приложение II към протокола.

Целта на втория предвиден акт е, първо, да бъде извършено обичайното периодично и извънредното преразглеждане на териториите, включени в списъка SPAMI, и, второ, да бъдат актуализирани регионалните планове за действие и стратегии[1], приети съгласно Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие, като се вземе предвид

[1] А именно: i) планът за действие за опазването на коралиновите и други варовикови конкреции с биологичен произход в Средиземно море, ii) планът за действие за опазването на морските костенурки в Средиземно море, iii) планът за действие за опазването на хрущялните риби в Средиземно море и iv) регионалната стратегия за опазването на тюлените монаси в Средиземно море.

Стратегическата програма за действие след 2020 г. за опазване на биологичното разнообразие и за устойчиво управление на природните ресурси в Средиземноморския регион.

Целта на третия предвиден акт е да бъде преработен форматът за докладване във връзка с членове 6, 7, 11 и 15 от Протокола относно наземните източници, който вече е създаден в съответствие с член 26 от Конвенцията от Барселона, тъй като докладването за изпълнението на конвенцията и протоколите към нея е задължително. Приемането на новия формат за докладване се налага вследствие на приемането на редица регионални планове за управление от 22-рата и 23-тата Конференция на страните съответно през декември 2021 г. и декември 2023 г.[2].

Целта на четвъртия предвиден акт е да бъде актуализиран процедурният правилник на комитета за спазване на задълженията по Конвенцията от Барселона и той да бъде приведен в съответствие с преработените процедури и механизми за спазване на задълженията съгласно Конвенцията от Барселона и протоколите към нея.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Необходимостта да се защитават морското биологично разнообразие и екосистемите в Средиземно море, е многократно признавана от Съюза и понастоящем представлява изискване съгласно Рамковата директива за морска стратегия (Директива 2008/56/ЕО).

Измененията на приложения II и III към Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие отразяват критичното положение на засегнатите видове, установено след задълбочен анализ, следващ установена методика.

Актуализирането на четири регионални плана за действие за опазването на различни видове или групи от видове в Средиземноморието[3] беше възложено от 22-рата Конференция на страните през декември 2021 г. Беше направена оценка на напредъка по изпълнението на предишните планове и след консултации бяха предложени актуализации на плановете за действие, както и график за изпълнението им.

Необходим е образец за докладване за изпълнението на новите регионални планове за управление, приети от 22-рата и 23-тата Конференция на страните съответно през декември 2021 г. и декември 2023 г. Този образец се предлага за приемане от 24-тата Конференция на страните.

Във връзка с 24-тата среща на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея Съюзът трябва да заеме позиция по отношение на предвидените актове, тъй като с тях ще бъдат изменени приложенията към Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие и към Протокола относно наземните източници. Още повече, че Протоколът относно СЗТ и биологичното разнообразие се изпълнява посредством актуализираните регионални планове за действие.

Поради това тези изменения ще бъдат обвързващи за Съюза по силата на член 29 от Конвенцията от Барселона. Предвид факта, че с измененията на приложенията ще се актуализират изискванията за защита на Средиземно море и по този начин ще се

[2] А именно средиземноморските регионални планове за управление на: 1) пречистването на градските отпадъчни води; 2) утайките от пречистването на отпадъчни води; 3) морските отпадъци; 4) земеделието; 5) аквакултурата и 6) градските валежни води.

[3] А именно коралинови и други варовикови конкреции с биологичен произход, морски костенурки, хрущялни риби и тюлени монаси.

променят международните ангажименти и амбиции на Съюза за по-добра защита на морската среда, се предлага Съюзът да подкрепи приемането на предвидените актове.

Чрез актуализирането на процедурния правилник на комитета за спазване на задълженията по Конвенцията от Барселона той ще бъде приведен в съответствие с „Процедурите и механизмите за спазване на задълженията“, които са приети от 23-тата Конференция на страните през 2023 г.[4] и чиято цел е да се подобрят ефективността и функционирането на комитета за спазване на задълженията. Поради това Съюзът следва да го подкрепи.

Преработеният формат за докладване по Протокола относно наземните източници ще улесни работата на секретариата на Конвенцията от Барселона и на договарящите се страни, тъй като чрез него ще се стандартизира информацията, която трябва да бъде докладвана, включително структурата ѝ. Поради това Съюзът следва да го подкрепи.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на *„позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“*.

Понятието *„актове с правно действие“* включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. Това включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са *„годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“*[5].

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея е орган, създаден със споразумение, а именно Конвенцията от Барселона.

Актовете, които срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея има за задача да приеме, представляват актове с правно действие.

Що се отнася до първия предвиден акт, измененията на приложенията към Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие ще бъдат обвързващи съгласно международното право в съответствие с член 23, параграфи 1 и 2 от Конвенцията от Барселона. Съгласно член 23, параграф 1 от Конвенцията от Барселона приложенията към конвенцията и към протоколите към нея са неразделна част от конвенцията или съответния протокол. Съгласно член 23, параграф 2 от Конвенцията от Барселона изменение на приложенията към даден протокол влиза в сила и по този начин става обвързващо за страните, които не са представили уведомление в съответствие с член 23, параграф 2, подточка iv), след изтичане на срока, посочен в същата разпоредба.

---

[4] Решение IG.26/1 за спазването на задълженията и за докладването (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/44714/23ig26_22_2601_eng.pdf).

[5] Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

Що се отнася до втория предвиден акт, това решение касае обичайното периодично и извънредното преразглеждане на териториите, включени в списъка SPAMI, и актуализиране на регионалните планове за действие и стратегии[6], приети съгласно Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие. Включването на територии в списъка SPAMI, съгласно член 9, параграф 5 от Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие, задължава предлагащите страни да прилагат специфични мерки за защита и изисква от договарящите се страни да се придържат към установените правила, което придава на решението правно действие съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС. Освен това в член 12, параграф 1 от Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие се предвиждат съвместни мерки за защита на флората и фауната, изброени в приложенията към протокола, заедно с планове за действие и регионални стратегии, посредством които се изпълняват тези задължения. Въпреки че не са правно обвързващи тези планове за действие и стратегии, приети с консенсус сред всички страни по Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие, са от значение за тълкуването на задълженията за защита и водят до последващи процедури и процедури за докладване, като по този начин имат правно действие съгласно международното право в съответствие с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Що се отнася до третия предвиден акт, който касае преработването на форматите за докладване, създадени в съответствие с член 26 от Конвенцията от Барселона, параграф 2 от посочения член гласи, че *„докладите се представят във формат и с периодичност, определени от срещите на договарящите се страни“*. Тази формулировка „*се представят във формат*“ налага задължение на договарящите се страни да докладват, използвайки формата за докладване, установен от срещата на страните, и следователно форматът за докладване, установен от срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея, е правно обвързващ за договарящите се страни съгласно член 26, параграф 2 от Конвенцията.

Що се отнася до четвъртия предвиден акт, комитетът по спазване на задълженията по разпоредбите на Конвенцията от Барселона и протоколите към нея издава тълкувания на разпоредбите на конвенцията и протоколите към нея. С оглед на факта, че препоръките на комитета по спазване на задълженията могат да повлияят по този начин на тълкуването на съответните разпоредби на конвенцията, те са годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на правото на Съюза. Това означава, че препоръките на комитета по спазване на задълженията имат правно действие по смисъла на член 218, параграф 9 от ДФЕС. Поради това тези промени в процедурния правилник на комитета за спазване на задълженията имат правно действие по смисъла на член 218, параграф 9 от ДФЕС, тъй като те оказват въздействие върху процедурата за вземане на решения на международен орган, който разполага с правомощията да приема решения с правно действие.

Предвидените актове не допълват, нито изменят институционалната рамка на споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

[6] А именно: i) планът за действие за опазването на коралиновите и други варовикови конкреции с биологичен произход в Средиземно море, ii) планът за действие за опазването на морските костенурки в Средиземно море, iii) планът за действие за опазването на хрущялните риби в Средиземно море и iv) регионалната стратегия за опазването на тюлените монаси в Средиземно море.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел на предвидените актове и тяхното съдържание са свързани със защитата на околната среда.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 192, параграф 1 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 192, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

2025/0333 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на 24-тата среща на Конференцията на страните по Конвенцията от Барселона за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието и протоколите към нея

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, впоследствие преименувана на Конвенция за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието („Конвенцията от Барселона“) беше сключена от Съюза с Решение 77/585/ЕИО на Съвета[7] от 25 юли 1977 г. и влезе в сила на 12 февруари 1978 г.

(2) Протоколът относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието и приложенията към него („Протоколът относно СЗТ и биологичното разнообразие“) беше сключен от Съюза с Решение 1999/800/ЕО на Съвета[8] и влезе в сила на 12 декември 1999 г. Протоколът за опазване на Средиземно море от замърсяване от наземни източници и дейности и приложенията към него („Протоколът относно наземните източници“) беше сключен от Съюза с Решение 1999/801/ЕО на Съвета[9] и влезе в сила на 11 май 2008 г.

(3) Съгласно член 18, параграф 2, подточка iii) от Конвенцията от Барселона срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея („срещата на договарящите се страни“) може да приема изменения на приложенията към протоколите към Конвенцията.

(4) Съгласно член 10 от Конвенцията от Барселона във връзка с членове 4, 5, 6, 8, 9, 11 и 12 от Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие срещата на договарящите се страни може да приема решения относно регионалните планове за действие и стратегии по Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие.

---

7 ОВ L 240, 19.9.1977 г.

8 Решение 1999/800/ЕО на Съвета от 22 октомври 1999 г., ОВ L 322, 14.12.1999 г., стр. 1.

9 Решение 1999/801/ЕО на Съвета от 22 октомври 1999 г., ОВ L 322, 14.12.1999 г., стр. 18.

(5) Съгласно член 26, параграф 2 от Конвенцията от Барселона срещата на договарящите се страни може да определя формата, в който договарящите се страни да представят доклади пред организацията.

(6) Съгласно членове 18 и 27 от Конвенцията от Барселона, във връзка с Решение IG 17/2 на срещата на договарящите се страни относно процедурите и механизмите за спазване на задълженията съгласно Конвенцията от Барселона и протоколите към нея, както е изменено, срещата на договарящите се страни може да приема процедурен правилник на комитета за спазване на задълженията.

(7) По време на двадесет и четвъртата си сесия/заседание от 2 до 5 декември 2025 г. срещата на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея трябва да приеме изменения на приложения II и III към Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие; актуализирани регионални планове за действие и регионални стратегии, разработени съгласно Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие; преработен формат за докладване за изпълнението на Протокола относно наземните източници и актуализиран процедурен правилник на комитета за спазване на задълженията.

(8) Предвидените актове на срещата на договарящите се страни ще имат правно действие.

(9) Поради това е целесъобразно да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на срещата на договарящите се страни.

(10) Тъй като с предвидените изменения на приложенията ще се актуализират изискванията за защита на Средиземно море, ще бъдат повлияни международните ангажименти на Съюза и ще се подобри защитата на околната среда, се предлага Съюзът да подкрепи приемането на съответното решение, свързано с Конвенцията от Барселона.

(11) Тъй като посредством актуализираните регионални планове за действие и регионални стратегии, приети съгласно Протокола относно СЗТ и биологичното разнообразие, ще се изпълнява протоколът, като се осигурява по-добра защита на морската среда и се подкрепя изпълнението на политиката на Съюза в Средиземно море, се предлага Съюзът да подкрепи приемането на съответното решение, свързано с Конвенцията от Барселона.

(12) Тъй като чрез преработения формат за докладване по Протокола относно наземните източници ще се улесни работата на секретариата на Конвенцията от Барселона и на договарящите се страни, като се опрости и стандартизира информацията, която трябва да се докладва, включително структурата ѝ, се предлага Съюзът да подкрепи приемането на съответното решение, свързано с Конвенцията от Барселона.

(13) Тъй като чрез актуализирането на процедурния правилник на комитета за спазване на задълженията по Конвенцията от Барселона се цели той да бъде приведен в съответствие с „Процедурите и механизмите за спазване на задълженията“, които са приети от 23-тата Конференция на страните през 2023 г. и чиято цел е да се подобрят ефективността и функционирането на комитета за спазване на задълженията, се предлага Съюзът да подкрепи приемането на съответното решение, свързано с Конвенцията от Барселона,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по време на 24-тата среща на договарящите се страни по Конвенцията от Барселона и протоколите към нея (2—5 декември 2025 г.), е да се подкрепи приемането на следните мерки:

а) изменения на приложения II и III към Протокола относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието;

б) актуализирани регионални планове за действие и регионални стратегии, разработени съгласно Протокола относно специално защитените територии и биологичното разнообразие в Средиземноморието, както и преразглеждане на териториите, включени в списъка SPAMI;

в) преработен формат за докладване за изпълнението на Протокола за опазване на Средиземно море от замърсяване от наземни източници и дейности;

г) актуализиран процедурен правилник на комитета за спазване на задълженията по Конвенцията от Барселона.

Член 2

Несъществени технически промени в позицията, посочена в член 1, може да бъдат договаряни, без да е необходимо допълнително решение на Съвета.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила на датата на приемането му.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател